

KUVENDI I REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT BE QENDRA

BE LAJME

tetor/nëntor
2022
BEQ-numër77/2022

PAKETA E ZGJERIMIT TË BASHKIMIT EVROPIAN 2022

Më 12 tetor të këtij viti, Komisioni Evropian miratoi dhe prezantoi Pакon e Zgjerimit për vitin 2022, shoqëruar me Raportet për vendet e procesit. Pакoja përmban një vlerësim të detajuar të situatës dhe progresit të bërë veçmas nga vendet e Ballkanit Perëndimor dhe Turqia në rrugën e tyre drejt BE-së me fokus të veçantë në zbatimin e reformave kyçe dhe drejtime të qarta për prioritetet e ardhshme të reformës.

“Politika e zgjerimit është një investim gjeostrategjik në paqen, stabilitetin, sigurinë dhe rritjen socio-ekonomike të kontinentit evropian. Raportet ofrojnë një vlerësim faktik dhe të drejtë dhe një udhërrëfyes të qartë për përshtetimin dhe thellimin e reformave midis partnerëve tanë. Është në interesin tonë të përbashkët të përshtetjohet procesin e integritetit, duke filluar nga Ballkani Perëndimor”, tha Komisionari Evropian për Fqinjësinë dhe Zgjerimin, Oliver Varheji.

Mbajtja e Konferencës së parë Ndërqeveritare në korrik 2022 ishte një moment historik dhe shënoi një fazë të re në procesin e anëtarësimit të Maqedonisë së Veriut në BE. Nevojitet intensifikimi i mëtejshëm i përpjekjeve në fushat kyçe të sundimit të ligjit, luftës kundër korrupsionit dhe luftës kundër krimit të organizuar.

Maqedonia e Veriut vazhdoi përpjekjet e saj për të forcuar demokracinë dhe sundimin e ligjit.

Kuvendi miratoi konkluzionet për propozimin që e hapi rrugën për hapjen e negociatave aderuese dhe duhet të luajë një rol aktiv dhe pozitiv në procesin e negociatave të anëtarësimit në BE. Parlamenti dhe Qeveria janë obliguar që të fillojnë dhe realizojnë me prioritet ndryshimet kushtetuese përkatëse, për të përfshirë në Kushtetutë qytetarët që jetojnë brenda kufijve të shtetit.

Shoqëria civile vazhdoi të luante një rol të rëndësishëm në proceset vendimmarrëse dhe në monitorimin e aktiviteteve të shtetit.

Komisioni Evropian vëren se vendi ka mbajtur marrëdhënie të mira me vendet e tjera të zgjerimit dhe ka vazhduar të angazhohet në nismat rajonale.

Në vitin 2021, ekonomia është rikupëruar kryesisht nga pandemia COVID-19. Qeveria vazhdoi të zbatonte masat e mbështetjes fiskale për të ndihmuar rimëkëmbjen. Me rritjen e çmimit të ushqimit dhe energjisë që përshtetohet në fillim të vitit 2022, qeveria miratoi një grup të ri masash fiskale për të parandaluar ndikimin negativ në ekonomi.

Më 26 tetor të këtij viti, Maqedonia e Veriut nënshkroi marrëveshjen për bashkëpunim operativ në menaxhimin e kufijve me Agjencinë Evropiane të Rojës Kufitare dhe Bregdetare (Fronteks).

<https://ec.europa.eu>

Përmbajtja e lajmeve:

Pako për zgjerimin e Komisionit Evropian 2022	1
Në fokus të Parlamentit Evropian	2-3
Çmimi Saharov i Parlamentit Evropian	3
Aktivitetet e Kuvendit lidhur me çështjet evropiane	4-5
Pako për mbështetje evropiane të Ballkanit	6
Program i Komisionit Evropian për vitin 2023	6
Marrëveshje e nënshkruar për ФРОНТЕКС	7
Direktivë për përfaqësim gjinor në BE	7
Rregullativë e re për transparencë të mediave të huaja	8
Projekt për energji të qëndrueshme në	8
Reformë e rregullave fiskale të BE	9
Flet obligacioni i ri i gjelbër i Komisionit Evropian	9
Përfundim i zinxhirëve për furnizim të TIK	10
5 vite Shtyllë Evropian për të drejta sociale	10
Si shfrytëzohej internet në vitin 2021	11
BE kalendar / dhjetor 2022	11

www.europarl.europa.eu

Sesioni plenar tetor 2022

Për të krijuar një mjedis plotësisht pa toksina dhe një ekonomi vërtet rrethore, eurodeputetët ranë dakord të vendosin kufij më të rreptë për ndotësit organikë të qëndrueshëm. Në sesionin plenar, me 534 vota, u miratuan rregullat e reja për ndotësit organikë të qëndrueshëm (POP) dhe mënyra e menaxhimit të mbetjeve që përmbajnë ato.

Legjislacioni i ri, i miratuar me 592 vota, thjeshton rregullat që shtetet anëtare të përdorin fondet e politikës së kohezionit për t'u marrë me migrimin dhe sfidat e investimeve të shkaktuara nga agresioni rus në Ukrainë.

Eurodeputetët paralajmëruan Komisionin Evropian që të mbrojë interesat financiare të BE-së në Hungari. "Kjo është hera e parë që aktivizohet mekanizmi i sundimit të ligjit dhe kërkon që shtetet anëtare ta trajtojnë atë me kujdes," vuri në dukje Ministri i Çështjeve të BE-së Mikulash Bek, duke hapur debatin në emër të presidencës çeke.

Parlamenti Evropian miratoi masa të reja për të forcuar kapacitetin e BE-së për të parandaluar dhe kontrolluar shpërthimin e sëmundjeve infektive dhe për t'u marrë me kërcënimet shëndetësore ndërkufitare. Eurodeputetët mbështetën marrëveshjen e arritur me Këshillin për zgjatjen e mandatit të Qendrës Evropiane për Parandalimin dhe Kontrollin e Sëmundjeve (ECDC) me 542 vota. Me 544 vota, eurodeputetët miratuan marrëveshjen për një sërë masash që do t'i mundësojnë BE-së të parashikojë më mirë dhe t'i përgjigjet kërcënimeve serioze shëndetësore ndërkufitare. Rregullat e reja përfshijnë përmirësimin e parandalimit, përgatitjes dhe planifikimit të reagimit në nivel të BE dhe në nivel nacional.

Deri në fund të vitit 2024, të gjithë telefonat celularë, tabletët dhe kamerat e shitura në BE do të duhet të pajisen me një portë karikimi USB Type-C. Nga pranvera e vitit 2026, detyrimi do të zgjerohet edhe për laptopët. Ligji i ri, i miratuar me 602 vota, është pjesë e një përpjekjeje më të gjerë të BE-së për të reduktuar mbetjet elektronike dhe për të fuqizuar konsumatorët për të bërë zgjedhje më të qëndrueshme.

Në sesionin plenar, PE miratoi një sërë rekomandimesh që synojnë përmirësimin e situatës së vendbanimeve rome në BE.

Rekomandimet kërkojnë strategji afatshkurtra dhe afatgjata të mbështetura nga fonde të mjaftueshme të BE-së dhe nacionale, veçanërisht nga Fondi Social Evropian Plus (ESF+), Fondi Evropian i Zhvillimit Rajonal (ERDF) dhe planet nacionale të rimëkëmbjes dhe elasticitetit. Parlamenti Evropian angazhohet për masa më urgjente për të lehtësuar presionin e rritjes së shpejtë të çmimeve të energjisë mbi familjet dhe bizneset evropiane. Eurodeputetët këmbëngulin se çdo iniciativë e miratuar në nivel të BE-së duhet të jetë plotësisht në përputhje me qëllimet afatgjata të klimës së Bashkimit Evropian. Në pjesën e dytë të sesionit plenar të tetorit të PE-së u shënuar Dita Ndërkombëtare për Çrrënjësien e Varfërisë. Shumë njerëz ende nuk kanë qasje në ushqim, ujë, veshje, strehim, arsim apo kujdes shëndetësor, theksoi kryetarja Mecolla dhe tregoi se Parlamenti Evropian duhet të gjejë një mënyrë për ta kundërshtuar këtë. Presidenca çeke e Këshillit dhe Komisioni Evropian theksuan masat e marra tashmë për sigurimin e burimeve alternative të furnizimit me energji, uljen e kërkesës për energji dhe adresimin e çmimeve të larta të tregut të energjisë elektrike dhe gazit.

Në rezolutën e miratuar me 547 vota, eurodeputetët theksuan se Këshilli duhet të marrë një vendim për anëtarësimin e Rumanisë dhe Bullgarisë në zonën Shengen për lëvizje të lirë deri në fund të vitit 2022.

Eurodeputetët refuzuan me 345 vota pezullimin e buxheteve të vitit 2020 për Agjencinë Evropiane të Kufirit dhe Rojës Bregdetare (Fronteks) dhe Këshillin. Në debatin plenar me nënkryetarin e Komisionit Evropian, Margaritis Shinas, eurodeputetët kërkuar ambicie më të mëdha të BE-së në sigurinë kibernetike dhe në mbrojtjen e infrastrukturës kritike.

Sesioni plenar tetor 2022

Për të krijuar një mjedis plotësisht pa toksina dhe një ekonomi vërtet rrethore, eurodeputetët ranë dakord të vendosin kufij më të rreptë për ndotësit organikë të qëndrueshëm. Në sesionin plenar, me 534 vota, u miratuan rregullat e reja për ndotësit organikë të qëndrueshëm (POP) dhe mënyra e menaxhimit të mbetjeve që përmbajnë ato.

NË FOKUS TË PARLAMENTIT EVROPIAN

Legjislacioni i ri, i miratuar me 592 vota, thjeshton rregullat që shtetet anëtare të përdorin fondet e politikës së kohezionit për t'u marrë me migrimin dhe sfidat e investimeve të shkaktuara nga agresioni rus në Ukrainë.

Eurodeputetët paralajmëruan Komisionin Evropian që të mbrojë interesat financiare të BE-së në Hungari. "Kjo është hera e parë që aktivizohet mekanizmi i sundimit të ligjit dhe kërkon që shtetet anëtare ta trajtojnë atë me kujdes," vuri në dukje Ministri i Çështjeve të BE-së Mikulash Bek, duke hapur debatin në emër të presidencës çeke.

Parlamenti Evropian miratoi masa të reja për të forcuar kapacitetin e BE-së për të parandaluar dhe kontrolluar shpërthimin e sëmundjeve infektive dhe për t'u marrë me kërcënimet shëndetësore ndërkufitare. Eurodeputetët mbështetën marrëveshjen e arritur me Këshillin për zgjatjen e mandatit të Qendrës Evropiane për Parandalimin dhe Kontrollin e Sëmundjeve (ECDC) me 542 vota. Me 544 vota, eurodeputetët miratuan marrëveshjen për një sërë masash që do t'i mundësojnë BE-së të parashikojë më mirë dhe t'i përgjigjet kërcënimeve serioze shëndetësore ndërkufitare. Rregullat e reja përfshijnë përmirësimin e parandalimit, përgatitjes dhe planifikimit të reagimit në nivel të BE dhe në nivel nacional.

Deri në fund të vitit 2024, të gjithë telefonat celularë, tabletët dhe kamerat e shitura në BE do të duhet të pajisen me një portë karikimi USB Type-C. Nga pranvera e vitit 2026, detyrimi do të zgjerohet edhe për laptopët. Ligji i ri, i miratuar me 602 vota, është pjesë e një përpjekjeje më të gjerë të BE-së për të reduktuar mbetjet elektronike dhe për të fuqizuar konsumatorët për të bërë zgjedhje më të qëndrueshme.

Në sesionin plenar, PE miratoi një sërë rekomandimesh që synojnë përmirësimin e situatës së vendbanimeve romë në BE. Rekomandimet kërkojnë strategji afatshkurtra dhe afatgjata të mbështetura nga fonde të mjaftueshme të BE-së dhe nacionale, veçanërisht nga Fondi Social Evropian Plus (ESF+), Fondi Evropian i Zhvillimit Rajonal (ERDF) dhe planet nacionale të rimëkëmbjes dhe elasticitetit.

Parlamenti Evropian angazhohet për masa më urgjente për të lehtësuar presionin e rritjes së shpejtë të çmimeve të energjisë mbi familjet dhe bizneset evropiane. Eurodeputetët këmbëngulin se çdo iniciativë e miratuar në nivel të BE-së duhet të jetë plotësisht në përputhje me qëllimet afatgjata të klimës së Bashkimit Evropian.

Në pjesën e dytë të sesionit plenar të tetorit të PE-së u shënuar Dita Ndërkombëtare për Çrrënjosjen e Varfërisë. Shumë njerëz ende nuk kanë qasje në ushqim, ujë, veshje, strehim, arsim apo kujdes shëndetësor, theksoi kryetarja Mecolla dhe tregoi se Parlamenti Evropian duhet të gjejë një mënyrë për ta kundërshtuar këtë.

Presidenca çeke e Këshillit dhe Komisioni Evropian theksuan masat e marra tashmë për sigurimin e burimeve alternative të furnizimit me energji, uljen e kërkesës për energji dhe adresimin e çmimeve të larta të tregut të energjisë elektrike dhe gazit.

Në rezolutën e miratuar me 547 vota, eurodeputetët theksuan se Këshilli duhet të marrë një vendim për anëtarësimin e Rumanisë dhe Bullgarisë në zonën Shengen për lëvizje të lirë deri në fund të vitit 2022.

Eurodeputetët refuzuan me 345 vota pezullimin e buxheteve të vitit 2020 për Agjencinë Evropiane të Kufirit dhe Rojës Bregdetare (Fronteks) dhe Këshillin. Në debatin plenar me nënkryetarin e Komisionit Evropian, Margaritis Shinas, eurodeputetët kërkuar ambicie më të mëdha të BE-së në sigurinë kibernetike dhe në mbrojtjen e infrastrukturës kritike.

www.europarl.europa.eu

ÇMIMI SAHAROV I PARLAMENTIT EVROPIAN

Më 19 tetor 2022, Parlamenti Evropian i dha popullit dhe përfaqësuesve të Ukrainës çmimin kryesor të Bashkimit Evropian për të drejtat e njeriut, për rezistencën e tyre ndaj pushtimit rus.

Çmimi i BE-së, i quajtur pas disidentit sovjetik Andrej Saharov, u prezantua në vitin 1988. Ndër të tjerë, ata veçuan themeluesen e njësisë së evakuimit mjekësor Julia Pajevska, aktivisten për të drejtat e njeriut Oleksandra Matvijčuk, lëvizjen e rezistencës civile Shiriti i Verdhë dhe kryetarin e Melitopolit të okupuar, Ivan Fedorov.

Ata qëndrojnë pas asaj në të cilën besojnë. Ata luftojnë për vlerat tona. Ata mbrojnë demokracinë, lirinë dhe shtetin e së drejtës. Ata i rrezikojnë jetët e tyre për ne. Askush nuk e meriton çmimin më shumë se ata. Urime popullit trim të Ukrainës", shkroi në Twitter kryetarja e Parlamentit Evropian, Roberta Mecolla.

Ukrainasit kanë treguar qëndrueshmëri në luftën gati tetë mujore, pavarësisht nga sulmet e shtuara ruse në javët e fundit.

<https://www.europarl.europa.eu>

AKTIVITETET E KUVENDIT TË LIDHURA ME ÇËSHTJET EVROPIANE

www.sobranie.mk

Më 12 tetor 2022, Kryetari i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, Talat Xhaferi, u takua me shefin e Misionit të Bashkimit Evropian në Republikën e Maqedonisë së Veriut, Dejvid Gir, i cili zyrtarisht ia dorëzoi Raportin e Progresit të Shtetit nga Komisioni Evropian. Ambasadori Gir, gjatë prezantimit të Raportit për progresin e vendit, e potencoi pjesën për Kuvendi si forum për dialog politik konstruktiv, sidomos për agjendën reformuese të BE-së dhe si institucion qendror në të cilin zhvillohet debati i të gjitha partive politike.

Më 18 tetor 2022, Xhaferi ka zhvilluar një takim me nënkryetaren e Qeverisë dhe Ministre të Punëve të Jashtme të Republikës së Sllovenisë, Tanja Fajon. Në takim, Xhaferi informoi për procesin aktual të shqyrtimit, të cilit i ka paraprirë procesi i konsultimit dhe qëndrimi i Kuvendit ndaj Qeverisë për respektimin e veçorive identitare të popullit maqedonas dhe zgjidhjen e çështjeve bilaterale jashtë grupimeve gjatë negociatave. Fajon konfirmoi vendosmërinë personale dhe shtetërore për të mbështetur plotësisht vendin në të gjitha fushat me interes të përbashkët.

Më 24 tetor 2022, kryetari Xhaferi zhvilloi një takim me kryetaren e Dhomës së Deputetëve të Parlamentit të Republikës së Çekisë, Marketa Pekarova-Adamova, në të cilën theksoi bashkëpunimin e ndërsjellë ndërmjet dy vendeve. Në takim, Pekarova-Adamova theksoi se Çekia është mbështetëse e madhe e integritetit të vendit tonë në BE dhe shprehu gatishmërinë për thellimin e mëtejshëm të bashkëpunimit ndërmjet dy vendeve.

Në margjinat e Samitit të parë parlamentar të Platformës ndërkombëtare të Krimesë më 25 tetor 2022, Kryetari i Kuvendit, Talat Xhaferi realizoi takim me nënkryetarin e parë të Parlamentit Evropian, Otmar Karas. Karas theksoi punën e përbashkët të Parlamentit Evropian dhe Kuvendit në procesin e Dialogut Zhan Mone dhe në kuadër të Programit për Mbështetjen Parlamentare. Të dy bashkëbiseduesit shprehën gatishmërinë e ndërsjellë për bashkëpunimin e dy parlamenteve në procesin e integritetit evropian të vendit tonë.

Xhaferi pati edhe fjalimin e tij në samitin parlamentar, në të cilin theksoi se vendi u bashkua me të gjitha rezolutat dhe iniciativat e BE-së për situatën në Ukrainë.

AKTIVITETET PARLAMENTARE LIDHUR ME ÇËSHTJET EVROPIANE

Më 31 tetor 2022, Këshilli Nacional për Integritet Evropian dhe Komisioni për Çështje Evropiane i Kuvendit mbajtën seancë të përbashkët kushtuar Raportit të Komisionit Evropian për Republikën e Maqedonisë së Veriut për vitin 2022. Gjetjet kryesore u prezantuan nga H.E. David Geer, i cili theksoi se Raporti është një lloj orientimi për zbatimin e reformave që i presin vendit. Ambasadori Gir tregoi se fillimi i procesit të shqyrtimit, takimet e Komitetit të Përbashkët Parlamentar RSM-BE, vizita e grupit COELA në Kuvend, si dhe nënshkrimi i Marrëveshjes me FRONTEX, janë sinjale pozitive dhe hapa të rëndësishëm për marrëdhëniet e vendit me BE-në.

Në debat u ngritën pyetje në lidhje me sfidat në luftën kundër krimit të organizuar dhe korrupsionit, reformat në drejtësi, administratën publike dhe shërbimet sekrete, nevojën për një kalendar të aktiviteteve parlamentare, situatën ekonomike dhe sfidat me krizën energjetike, lirinë e shprehjes, lirisë së medias dhe reformave në arsim.

Në datën 16 nëntor 2022, anëtarët e Këshillit Kombëtar për Integritet Evropian (KSEI) zhvilluan një takim në Kuvend me Laurence Bunn, Sekretaren e Shtetit përgjegjës për Evropën në Ministrinë e Evropës dhe Punëve të Jashtme të Republikës Franceze. Në takim morën pjesë edhe Liliana Tanghi nga Asambleja Kombëtare, euro-deputetja franceze Marie-Pierre Verdun, si dhe ambasadori francez Cyril Baumgartner.

Kryetari i IKSHP-së, Aleksandar Nikoloski, në fjalën e tij theksoi rolin e këtij organi, përbërjen gjithëpërfshirëse dhe rëndësinë e tij në procesin e integriteteve evropiane. Ai tha se faktorët kryesorë politikë në vend shprehin mbështetje të pandarë për anëtarësimin e vendit

në BE, duke vlerësuar se kjo reflektohet edhe në përbërjen e IKSHP-së.

Kryetari i Komisionit për Çështje Evropiane, Arbër Ademi, më 13 tetor 2022 ka zhvilluar një takim me deputeten e Kuvendit të Kroacisë, Ermine Lekaj Pralaska. Lekaj Pralaska theksoi se është zgjedhur deputete në Kuvendin e Kroacisë, si përfaqësuese e qytetarëve të pesë bashkësive etnike, përfshirë atë shqiptar dhe maqedonas, dhe se në takim Ademi ka theksuar se Maqedonia e Veriut është shtet multi-etnik dhe shembull i suksesshëm i

një shteti në të cilin respektohen të drejtat e të gjitha bashkësive etnike.

Më datë 02.11.2022, anëtarët e Komisionit për Çështje Evropiane të Kuvendit zhvilluan një takim me Lucia Putrich, Ministre e Shtetit për Evropën e provincës Hesse, Republika Federale e Gjermanisë. "Ne jemi ende në dispozicionin tuaj për bashkëpunim, që të ecim së bashku në atë rrugë", tha Hessen. Ademi thekson se Gjermania është një nga partnerët më të mëdhenj tregtarë të vendit, që do të thotë mbështetje e madhe për arritjen e qëllimeve strategjike.

Kryetari i Komisionit për Çështje Evropiane të Kuvendit, Arbër Ademi, më 14 dhe 15 nëntor 2022, mori pjesë në Konferencën e Komisioneve për Çështje Evropiane-KOSAK, e cila u mbajt në Pragë, në kuadër të gjashtë presidencës mujore të Këshillit të BE-së.

Më 13 tetor 2022, kryetarja dhe anëtarët e Komisionit për Çështje Evropiane të Kuvendit zhvilluan një takim pune me kryetaren e Këshillit Nacional të Parlamentit Federal të Konfederatës Zvicerane, Irene Kelin, në kuadër të vizitës së saj zyrtare në Shkup.

PAKETA E MBËSHTETJES ENERGJIKE PËR BALLKANIN PERËNDIMOR

Në kuadër të vizitës së saj në Maqedoninë e Veriut, më 26 tetor 2022, presidentja e Komisionit Evropian, Ursula Von Der Leyen, theksoi se Bashkimi Evropian do të sigurojë 500 milionë euro për përmirësimin e infrastrukturës energjetike të Ballkanit Perëndimor. Sipas Von Der Leyen, 80 milionë euro mbështetje direkte buxhetore janë planifikuar për Republikën e Maqedonisë së Veriut për "ndihmë në trajtimin e ndikimit të çmimeve të larta të energjisë".

Një pjesë e mbështetjes është përmes blerjes së për-bashkët të gazit në tregun botëror.

Lajmi është një lehtësim për shumë vende nga Ballkani Perëndimor, përfshirë Maqedoninë e Veriut, ku prodhimi vendas i energjisë elektrike plotëson vetëm dy të tretat e nevojave vjetore të vendit.

Shumica e vendeve të Ballkanit Perëndimor, përfshirë Maqedoninë e Veriut, janë në faza të ndryshme të negociatave për hyrjen e mundshme në BE, me disa vende që janë kandidatë zyrtarë për anëtarësim për më shumë se një dekadë. Ekspertët paralajmërojnë se procesi i bllokuar i integritit ka shkaktuar rritje të euroskepticizmit, duke lënë hapësirë për rritjen e ndikimit rus në rajon.

Vizita shënoi udhëtimin e dytë të von der Leyen në Shkup këtë vit. Në korrik, ajo iu drejtua Kuvendit në prag të fillimit zyrtar të negociatave ndërmjet Maqedonisë së Veriut dhe BE-së.

<https://www.euractiv.com>

PROGRAMI I KOMISIONIT EVROPIAN PËR VITIN 2023

Më 18 tetor 2022, Komisioni Evropian miratoi Programin e tij të Punës për vitin 2023. Ai përcakton axhendën për t'iu përgjigjur grupit aktual të krizave që prekin jetën e përditshme të evropianëve. Komisioni synon të mbështesë njerëzit dhe bizneset – duke ulur çmimet e energjisë, duke siguruar furnizime thelbësore për konkurrencën industriale dhe sigurinë ushqimore, ose duke forcuar ekonominë tonë të tregut social.

Programi i punës i Komisionit përmban 43 iniciativa të reja politikash në të gjashtë ambiciet kryesore të Udhëzimeve Politike të Presidentes von der Leyen, bazuar në fjalimin dhe letrën e synimit të saj për gjendjen e shtetit të vitit 2022.

Gjashtë ambiciet kryesore janë: Gjashtë nismat kryesore janë: Marrëveshja e Gjellbër Evropiane, një Evropë e përshtatshme për epokën dixhitale, një ekonomi që funksionon për njerëzit, një Evropë më e fortë në botë, duke promovuar një mënyrë jetese evropiane dhe një shtysë e re për demokracinë evropiane.

Shumë nga iniciativat kryesore në këtë program pune ndjekin rezultatet e Konferencës për Ardhmërinë e Evropës. Përveç kësaj, gjenerata e re e paneleve qytetare do të jetë pjesë e politikëbërjes së Komisionit në disa fusha kyçe. Panelet e para qytetare do të trajtojnë çështjet e mbetjeve ushqimore, lëvizshmërisë së të mësuarit dhe botëve virtuale.

Programi i punës i Komisionit për vitin 2023 është rezultat i bashkëpunimit të ngushtë me Parlamentin Evropian, Shtetet Anëtare dhe organet konsultative të BE-së.

<https://ec.europa.eu>

MARRËVESHJA E FRONTEX E NËNSHKRUAR

Më 26 tetor 2022, Bashkimi Evropian dhe Maqedonia e Veriut nënshkruan një marrëveshje për bashkëpunim operacional në menaxhimin e kufijve me Agjencinë Evropiane të Rojës Kufitare dhe Bregdetare (Frontex). Në prani të Presidentes së Komisionit Evropian, Ursula von der Leyen dhe kryeministrit të Maqedonisë së Veriut, Dimitar Kovacevski, marrëveshja u nënshkrua nga Komisionerja për Punë të Brendshme, Ilva Johansson dhe ambasadori çek në Maqedoninë e Veriut, Jaroslav Ludva, e cila përfaqëson Presidencën Çeke të Këshillit - në emër të BE-së dhe Ministrin e Punëve të Brendshme, Oliver Spasovski, në emër të Maqedonisë së Veriut.

Forcimi i bashkëpunimit operacional midis partnerëve nga Ballkani Perëndimor dhe Frontex do të kontribuojë

në trajtimin e migracionit të parregullt dhe do të forcojë më tej sigurinë e kufijve të jashtëm të BE-së. Frontex tashmë ka vendosur rreth 300 oficerë në rajon, duke përfshirë operacionet e përbashkëta në kufijtë e jashtëm të Bashkimit me Shqipërinë, Malin e Zi dhe Serbinë. Për të siguruar zbatimin e marrëveshjes, një plan operativ do të arrihet drejtpërdrejt ndërmjet Frontex-it dhe autoriteteve kombëtare të Maqedonisë së Veriut. Ai do t'i mundësojë Frontex-it të ndihmojë Maqedoninë e Veriut në menaxhimin e kufijve, të kryejë operacione të përbashkëta dhe të vendosë personel si në kufirin me BE-në, ashtu edhe në kufijtë e partnerëve fqinjë nga Ballkani Perëndimor. Kjo do të ndihmojë për t'iu përgjigjur rritjes së migrimit të parregullt dhe krimit ndërkufitar.

Pasi marrëveshja të hyjë në fuqi, anëtarët e Trupave të Përhershme të Rojës Kufitare dhe Bregdetare Evropiane mund të vendosen në Maqedoninë e Veriut, me kusht që të arrihet një plan operacional ndërmjet Frontex-it dhe shërbimeve kufitare të Maqedonisë së Veriut.

<https://ec.europa.eu>

DIREKTIVE PËR PËRFAQËSIMIN GJINOR NË BE

Këshilli i BE-së ka ndriçuar direktivat e gjelbra për të përfësuar gjinor në bordet e kompanive.

Me këtë BE-ja beson se do të të pengesat e varrit në shkollën e tyre, tha zëvendëskryeministri, Marian Jurechka.

Direktiva e propozuar nga Komisioni Evropian parashikon që të paktën 40% e pozicioneve të drejtorëve ekzekutivë duhet të plotësohen sipas gjinisë dhe të përfaqësohen deri në vitin 2026. Për postin e bordit ekzekutiv objektivi është 33% deri në vitin 2026.

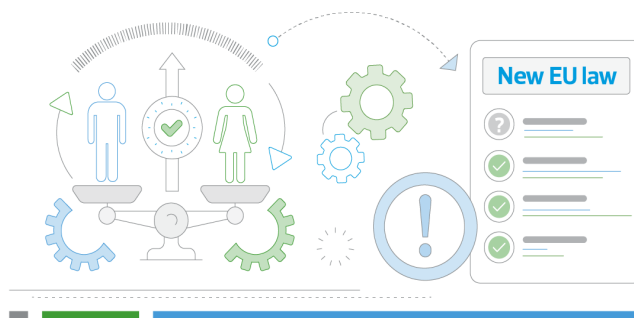
Kompanitë në përputhje me direktivën do të kenë gjithashtu detyrimin të rregullojnë sistemin dhe përzgjedhjen e kandidatëve përmes mekanizmave

dhe procedurave transparente dhe kriterëve neutrale. Nëse dy kandidatët janë të barabartë në kualifikime, përparësi duhet t'i jepet gjinisë që ka më shumë gjasa të përfaqësohet, thuhet në direktivë.

Shtetet anëtare duhet ta transpozojnë direktivën në legjislacionin kombëtar brenda dy viteve dhe gjithashtu duhet të publikojnë një listë të kompanive që kanë arritur objektivat 40% dhe 33%.

Parlamenti Evropian duhet ta miratojë këtë direktivë dhe do të hyjë në fuqi më datë 20 pas botimit në Gazetën Evropiane.

Një herë në vit, kompanitë duhet të japin informacion për përfaqësimin e grave në borde dhe goma dhe masat që ato kanë për të arritur objektivin 33 ose 40%. Shtetet anëtare do të publikojnë gjithashtu çdo vit një listë të kompanive që kanë arritur objektivat dhe direktivat.

<https://www.consilium.europa.eu>

RREGULLORE E RE PËR TRANSPARENCËN E MEDIAVE TË HUAJA

Komisioni Evropian planifikon të miratojë legjislacionin e ri në fillim të vitit të ardhshëm që synon aktorët e huaj dhe ndikimin e tyre në sferën mediatike evropiane.

Rregullat e reja do t'i referohen rritjes së transparencës së organizatave të huaja që punojnë në rrjetin mediatik të BE-së.

Në Evropë dhe më gjerë, sulmet ndaj institucioneve demokratike dhe të drejtave themelore po përhapen më shpejt se kurrë, dhe përhapja e dezinformative në

mediat sociale dhe forma të tjera të mediave ka qenë e dukshme gjatë pandemisë COVID-19 dhe tani luftës së Rusisë kundër Ukrainës.

Në shtator të këtij viti, Komisioni prezantoi Ligjin Evropian për Lirinë e Medias, një grup i ri rregullash për mbrojtjen e pluralizmit dhe pavarësisë së medias në BE, duke marrë parasysh transformimin dixhital të hapësirës mediatike.

Ekzekutivi i BE-së propozoi krijimin e një Bordi të ri Evropian të pavarur për Shërbimet Mediatike.

Daniel Brown, zëvendës shefi i stafit të Zëvendës Presidentes së Komisionit Evropian Vera Jourova, tregoi se rregullat e reja do të përcillen deri në verën e vitit 2023. Ai theksoi se Ligji për Lirinë e Medias është rezultat i rritjes së nivelit të mbikëqyrjes ndaj gazetarëve në disa shtete anëtare, bashkimeve dhe blerjeve të dyshimta dhe nevojës për rregulla më të repta për transparencën për pronësinë e mediave dhe shpërndarjen e drejtë të reklamave shtetërore.

<https://www.euractiv.com>

PROJEKTI I ENERGJISË TË QËNDRUESHME NË DIZHON

Në Fontaine d'Ouche, lagje franceze e Dijonit, më 26 tetor 2022, kryetari i bashkisë së qytetit, François Rebsamen, prezantoi projektin për panelet diellore të instaluar në çatinë e shkollës Buffon, e cila prodhon 300 MWh/vit. "unike në Evropë". Dijon, së bashku me qytetin finlandez të Turku, u zgjodh si pilot për programin evropian RESPONSE, i cili bashkon 53 partnerë privatë dhe publikë nga 13 vende. Me buxhetin e vet prej 23 milionë euro, përfshirë 7.4 milionë euro në Dijon, është pjesë e programit pan-evropian 80 miliardë euro Horizon 2020: Qytetet dhe Komunitetet e zgjuara.

Programi në Dijon është i ndarë në dy pjesë; Shkolla Buffon dhe reduktimi i konsumit të energjisë në 487 fa-

milje lokale. Panelet e shkollës supozohet të plotësojnë afërsisht 30% të konsumit të energjisë të 14 ndërtesave administrative të qarkut. Në përgjithësi, projekti synon të prodhojë 20% më shumë energji sesa konsumon, ndërkohë që redukton emetimet e karbonit me 75%.

Pajisjet e reja përfshijnë pajisje me vlerë rreth 1700 euro, të prodhuara nga kompania me bazë në Lion, OGGA, e cila është e specializuar në pajisje shtëpiake inteligjente që mund të përshtatin konsumin me nevojat dhe zakonet e banorëve, për shembull fikjen e ngrohjes kur banori fiken dritat.

Në planin afatgjatë, autoriteteve dhe partnerëve të projektit u duhen dy vjet për të analizuar fazën e parë të vendosjes në 102 shtëpi. Këto vite të pilotimit të projektit duhet të bëjnë të mundur sigurimin e përfitimeve që u paralajmëruan, d.m.th. ulja nga 25% deri në 30% e faturës së energjisë së banesës, janë të realizueshme

<https://www.euractiv.com>

REFORMA E RREGULLAVE FISKALE të BE-së

Më 9 nëntor 2022, Komisioni Evropian miratoi reformën e rregullave fiskale të BE-së, duke vlerësuar se ndryshimet janë të nevojshme për shkak të rritjes së borxhit publik në shtetet anëtare të Bashkimit Evropian, që është rezultat i masave për mbështetjen e familjeve dhe familjeve dhe kompanitë gjatë pandemisë me Covid-19.

Reforma e propozuar nga KE largohet nga detyrimi aktual për të reduktuar borxhin vjetor nëse ai është mbi 60% të prodhimit të brendshëm bruto (PBB) dhe duhet të tregojë se qeveritë kanë planet e tyre të huamarrjes. Sipas nënkryetarit të KE-së, Valdis Dombrovskis, përpara janë sfida të reja, si tranzicioni i gjelbër dhe dixhital, dhe se në vitet e ardhshme nevojiten ndryshime dhe investime të mëdha për furnizimin me energji.

Ai shtoi se rregullat fiskale do të fokusohen në uljen e borxhit aty ku është i lartë, bazuar në planet e vetë vendeve anëtare, të cilat duhet të respektojnë kushtet e qarta të BE-së.

Rregullat e mëparshme ishin pjesë e Paktit të Stabilitetit dhe Rritjes, të miratuar në 1997 dhe që ishte një përgatitje për futjen e euros si monedhë e përbashkët më 1 janar 1999. Qëllimi i këtyre rregullave ishte të siguronin që shtetet anëtare të BE-së të

zbatojnë politika të shëndosha financiare publike dhe koordinimin e politikës fiskale.

Megjithatë, këto rregulla nuk u respektuan gjatë pandemisë për të mos shkaktuar kolapsin e ekonomisë evropiane, e cila duhej të merrte hua për të ndihmuar familjet dhe bizneset.

<https://ec.europa.eu>

LIDHJA E RE E GJELBËR E KOMISIONIT EVROPIAN

Komisioni Evropian lëshoi 8.5 miliardë euro shtesë më 15 nëntor 2022, nga të cilat 6 miliardë euro përmes Lidhjes së Gjelbër të NextGenerationEU për programin e saj të rimëkëmbjes dhe 2.5 miliardë euro për të mbështetur Ukrainën në kuadër të Programit të Ndihmës Mikrofinanciare Emergjente (MPJ), i cili u propozua pas pushtimit të vendit. Obligacioni i Gjelbër NextGenerationEU ka një maturim 10-vjeçar, me maturim më 4 shkurt 2033 dhe obligacioni i MPJ-së ka një maturim 30-vjeçar, i maturuar më 4 mars 2053.

Me obligacionin e gjelbër të sotëm, Komisioni ka emetuar një total prej 35.5 miliardë eurosh në obligacionet e gjelbra NextGenerationEU për të financuar projektet e gjelbra sipas planeve të rimëkëmbjes dhe elasticitetit të Shteteve Anëtare të BE-së.

Komisioni deri më tani ka disbursuar pothuajse 136.55 miliardë euro nën Sigurinë dhe Qëndrueshmërinë, dhe që nga fundi i qershorit mbi 15 miliardë euro nën programet e tjera të BE-së që përfitojnë nga financimi i NextGenerationEU. Komisioni do të vazhdojë të përdorë fondet e mbledhura për të mbështetur rimëkëmbjen e Evropës pas pandemisë duke financuar Shtetet Anëtare në kuadër të Programit të Rimëkëmbjes dhe Rezistencës, si dhe përmes programeve të tjera të BE-së.

Komisioni Evropian merr hua në tregjet ndërkombëtare të kapitalit në emër të Bashkimit Evropian dhe disburson fonde për shtetet anëtare dhe vendet e treta sipas programeve të ndryshme të huamarrjes.

<https://ec.europa.eu>

FORCIMI I ZINGJIRIT TË FURNIZIMIT TIK

Në përgjigje të disa prej sulmeve kibernetike dhe serisë së kërcënimeve ndaj të cilave janë të ekspozuar zinxhirët e furnizimit të teknologjive të informacionit dhe komunikimit (TIK), më 17 tetor të këtij viti, Shtetet Anëtare miratuan konkluzionet e Këshillit të BE-së që kontribuojnë në rritjen e sigurisë së asetëve të TIK-ut të BE-së. Thirrja urgjente për veprim u nxit nga rrethanat aktuale gjeopolitike, natyra e dëmshme e sulmeve të zinxhirit të furnizimit dhe varësia gjithnjë në rritje e shoqërisë sonë nga teknologjitë dixhitale. Thirrja synon të forcojë sigurinë e zinxhirit të furnizimit të TIK dhe është një hap i parë për të adresuar kërcënimet e varësive të padëshiruara strategjike në zinxhirët e furnizimit të TIK. Konkluzionet e Këshillit përmbajnë veprime konkrete

për të forcuar aspektet e sigurisë së zinxhirit të furnizimit të TIK-ut të instrumenteve ekzistuese, të tilla si kornizat për shqyrtimin e prokurimeve publike ose investimeve të huaja direkte. Më tej, konkluzionet sugjerojnë përdorimin e mekanizmave mbështetës për të financuar ndërtimin e infrastrukturës së sigurt dixhitale, forcimin e mirëkuptimit dhe ndërgjegjësisë së përbashkët dhe thellimin e bashkëpunimit ndërkombëtar për të rritur sigurinë e zinxhirit të furnizimit të TIK-ut në BE dhe më gjerë.

Shtetet Anëtare propozojnë që në proceset e prokurimit publik të vendoset një theks i duhur në kriteret e përzgjedhjes në lidhje me sigurinë kibernetike. Ata bëjnë thirrje për krijimin e një pakete mjetesh të zinxhirit të furnizimit TIK që përbëhet nga masa të përgjithshme për të reduktuar rreziqet kritike të zinxhirit të furnizimit të TIK. Kjo lehtëson zbatimin e vlerësimeve të koordinuara të rrezikut të zinxhirëve të furnizimit kritik sipas Direktivës NIS2.

<https://czech-presidency.consilium.europa.eu>

5 VJET E SHTYLLËS EVROPIANE PËR TË DREJTAT SOCIALE

Më 17 nëntor 2022, BE shënoi përvjetorin e pestë të Shtyllës Evropiane të të Drejtave Sociale në Forumin e parë Evropian për Punësimin dhe të Drejtat Sociale, duke bërë një bilanc të progresit të bërë dhe duke parë përpara për atë që ka përpara.

Kanë kaluar pesë vjet nga shpallja e Shtyllës Evropiane të të Drejtave Sociale në Samitin Social në Goteborg në 2017 nga Parlamenti Evropian, Këshilli dhe Komisioni. Ky angazhim që atëherë është riafirmuar në Samitin Social të Portos 2021 nga liderët e BE-së, partnerët socialë dhe organizatat e shoqërisë civile. Komisioni paraqiti më shumë se 130 nisma për të zbatuar shtyllën në

Shtetet Anëtare dhe për të siguruar një Evropë sociale që është e drejtë, gjithëpërfshirëse dhe plot mundësi.

Këto nisma variojnë nga transparenca e pagave dhe barazia midis grave dhe burrave, pagat minimale dhe investimet në aftësi, deri te luftimi i varfërisë së fëmijëve, të ardhurat minimale dhe mbrojtja e sigurisë dhe shëndetit të punëtorëve.

Pas një rikuperimi të fortë socio-ekonomik nga pandemia e COVID-19, parimet e shtyllave mbeten shumë të rëndësishme në kontekstin aktual, ku shumë familje po luftojnë për të përballuar shpenzimet përballë rritjes së çmimeve të përkeqësuar nga pushtimi rus i Ukrainës.

Parlamenti Evropian, Këshilli dhe Komisioni shpallën Shtyllën Evropiane të të Drejtave Sociale në Samitin Social në Goteborg, Suedi, më 17 nëntor 2017. Shtylla përcakton 20 të drejta dhe parime udhëzuese për një Evropë të fortë sociale në shekullin e 21-të, e cila është e drejtë, gjithëpërfshirëse dhe plot mundësi.

<https://ec.europa.eu>

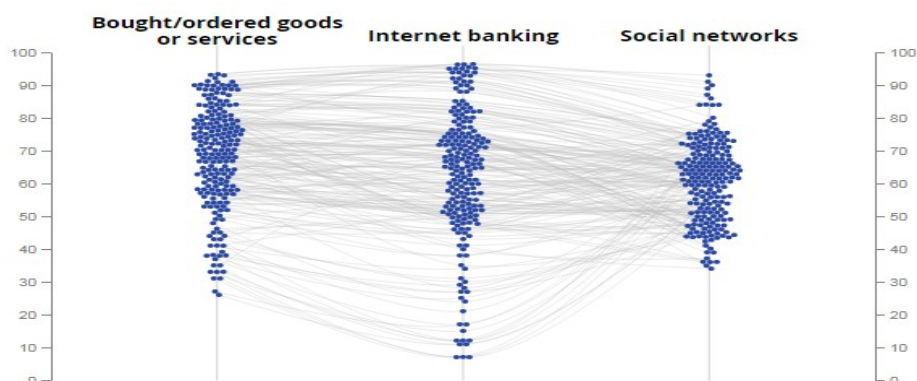
SI U PËRDORË INTERNETI NË 2021

Në vitin 2021, rreth 67% e popullsisë së BE-së (nga 16 deri në 74 vjeç) blenë/porosi mallra ose shërbime në internet në 12 muajt para anketës. Kjo përqindje arriti një kulm prej 93% në tre rajone holandeze (Drenthe, Utrecht dhe Zeeland).

Rreth 58% e popullsisë së BE-së përdori internetin për banka gjatë tre muajve para sondazhit. Të paktën 90% e njerëzve përdorën internet banking në çdo rajon të Danimarkës, Finlandës, si dhe në 8 nga 12 rajone në Holandë. Rajoni i kryeqytetit finlandez Helsinki-Usimaa kishte pjesën më të madhe të bankingut në internet (96%). Çdo rajon i Bullgarisë dhe Rumanisë (përveç kryeqytetit Jugperëndimor dhe Bukureshtit-Ilfov) raportoi më pak se një të katërtën e të gjithë njerëzve që përdorin banking në internet; kështu ndodhi edhe me Kentriki Hellas në Greqinë qendrore.

Një nga aktivitetet më të zakonshme në internet ishte pjesëmarrja në rrjetet sociale, për shembull, duke përdorur Facebook, Instagram, TikTok ose Twitter. Në vitin 2021, gati tre të pestat (57%) e popullsisë së BE-së morën pjesë në rrjetet sociale gjatë tre muajve para sondazhit të fundit. Shkalla e pjesëmarrjes për të rinjtë e moshës 16-29 vjeç (83%) ishte pothuajse katër herë më e lartë se norma përkatëse për të moshuarit e moshës 65-74 vjeç (23%).

<https://ec.europa.eu>

LIGJET KALUARA NË NËNTOR 2022

1. Ligji për ratifikimin e Marrëveshjes Kornizë për partneritet financiar ndërmjet Komisionit Evropian dhe RSM-së të përfaqësuar nga Qeveria e RSM-së për procedurat e veçanta për zbatimin e asistencës financiare nga Unioni për RSM-në sipas Instrumentit për ndihmë parajqësore (IPA III),
2. *Ligji për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për materialin riprodhues të llojeve pyjore të drurëve,
3. *Ligji për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për energjinë sipas procedurës së shkurtuar
4. *Ligji për mbrojtjen e konsumatorëve, sipas procedurës së shkurtuar
5. *Ligji për përgjegjësinë civile për fyerje dhe shpifje,
6. *Ligji për kompensimin monetar për viktimat e krimeve të dhunshme.

KALENDARI BE / Dhjetor 2022

1. Samiti BE-Ballkani Perëndimor, 06/12/2022, Tiranë, Shqipëri;
2. Konferenca e 30-vjetorit të Tregut Unik, 07/12/2022, Pragë, Republika Çeke;
3. Mbledhja e Këshillit të Çështjeve të Përgjithshme, 18/11/2022, Bruksel, Belgjikë;
4. Sesioni Plenar i Parlamentit Evropian, 12-15/12/2022, Strasburg.

Lidhje të dobishme për publikimet elektronike të BE-së:

<https://publications.europa.eu/en/home>

<https://europa.eu/european-union/documents-publications>

<http://www.europarl.europa.eu/visiting/en/brussels/parlamentarium>

KUVENDI I REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT

BE QENDRA E KUVENDIT

Adresa: „11 Октомври“ бр. 10, Скопје, 1000

Telefon: +389 2 3 11 22 55 локал 414

faks: +389 2 3 182 277

E-poшта: nsei@sobranie.mk

zyra 019

www.sobranie.mk

Projekti IPA për "Asistencë teknike për Kuvendin" u zbatua në Kuvend në periudhën nga janari 2011 deri në qershor 2012, qëllimi i përgjithshëm i të cilit ishte forcimi i kapaciteteve institucionale të Kuvendit dhe në këtë mënyrë përmirësimi i transparencës dhe llogaridhënies së tij ndaj qytetarëve. .

Në kuadër të projektit IPA është ofruar asistencë financiare dhe profesionale për ngritjen e një qendre të BE-së në Parlament.

Qëllimi i krijimit të qendrës së BE-së është t'u ofrojë deputetëve në Kuvend dhe Shërbim akses më të mirë në informacione lidhur me çështjet e BE-së.

Qendra e BE-së është organizativisht në kuadër të Sektorit Mbështetës të Këshillit Kombëtar për Integrimin Evropian dhe monitorimin e Integritimit Evropian.

Qendra e BE-së ka një bibliotekë me libra dhe botime nga fusha të ndryshme të politikave evropiane.

